

Dnr: 134 /2016

237 §. FÖRVALTNING Hörande om utvecklingen av tingsrättsnätverket

T.f. kommundirektören:

Justitieministeriet har kallat till hörande om utvecklingen av tingsrättsnätverket onsdagen 7.12 kl. 13. Det är också möjligt att lämna in utlåtande per e-post senast 12.12.2016.

Kronoby kommun framför att de språkliga rättigheterna måste beaktas vid beredningen av administrativa reformer. Enligt Justitieministeriets anvisningar bör arbetsgruppen utföra en grundlig förhandsbedömning av vilka konsekvenser de föreslagna modellerna får för tingsrätternas beredskap att säkerställa individens rättsskydd och språkliga rättigheter på kort och lång sikt. En övergripande bedömning av de språkliga konsekvenserna är ett måste, särskilt när de administrativa omläggningarna påverkar språkgruppernas faktiska möjligheter att få tjänster på sitt eget språk (GrUB 1/2010 rd). Skyldigheten att säkerställa de grundläggande språkliga rättigheterna förutsätter att man väljer det områdesalternativ som bäst tryggar de grundläggande språkliga rättigheterna, om det finns alternativa områdesindelningar (GrUU 21/2009 rd). De språkliga förhållandena kan innebära sådana särskilda skäl, som berättigar till avvikelser från i sig förenliga områdesindelningar (GrUB 10/1998 rd). Ekonomiska synpunkter kan inte tillmätas samma tyngd som de grundläggande rättigheterna vid bedömningen (beslut av justitiekanslern i statsrådet, OKV/1370/1/2009, 30.10.2009). En ordentlig språkkonsekvensbedömning som uppfyller ovannämnda synpunkter saknas i nuvarande lagförslag.

Utvecklingen av tingsrättsnätverket påverkar väsentligt en stor majoritet av de tvåspråkiga tingsrätterna. Tre tvåspråkiga tingsrätter, i Karleby, Borgå och Raseborg ska enligt förslaget läggas ner. När förslaget uppgörs bör invånarna jämlika rätt till rättstjänster på finska och svenska beaktas. Också rättstjänsternas tillgänglighet och domstolspersonalens faktiska kunskaper i svenska och finska samt möjligheterna att rekrytera ny språkkunnig personal bör beaktas. När administrativa reformer genomförs borde som ovan konstateras en jämförande språkkonsekvensbedömning uppgöras. I den borde också möjligheterna att exempelvis slå ihop nuvarande Östra Finlands tingsrätt och Raseborgs tingsrätt synas eller andra alternativa modeller synas. Om detta eller andra alternativa modeller inte skulle visa sig vara mera ändamålsenliga enligt grundlagsutskottets linjedragning borde man i nuvarande förslag inkludera bestämmelser om särskilda språkavdelningar vid de föreslagna tvåspråkiga tingsrätterna. Som man i propositionen konstaterar är svenskspråkiga mindre nöjda med domstolsservicen på svenska jämfört med finskspråkiga (språkbarometern 2012 och 2016). Svenskspråkiga väljer också att oftare ge upp sin rätt att använda sitt språk eftersom man vill försäkra sig om att man blir förstörd. Detta är grava brister i det som bildar grunden i en rättsstat, nämligen var och ens jämlika möjlighet att få sin rätt prövad.

Det är inte tillräckligt att i motiveringarna till propositionen konstatera att det behövs en tillräcklig mängd språkdomare, utan istället måste det i propositionen komma in klara bestämmelser om antalet så kallade språkdomare och om svenskspråkiga avdelningar vid de tvåspråkiga avdelningarna. Detsamma bör gälla bestämmelser om svenskspråkig kanslipersonal samt möjligheter att utföra domstolspraktik på svenska vid tvåspråkiga tingsrätter. Detta kan ske via språkavdelningar eller via ett särskilt antal svenskspråkiga tingsnotarieplatser. Utan aktiva åtgärder riskerar medborgarnas tillit till rättssystemets funktion på svenska att ytterligare försämrats. Samtidigt, och än värre, är förstört att de faktiska möjligheterna att ge service på svenska försämrats om inte lagstiftaren vidtar tillräckliga åtgärder för att trygga den faktiska servicen på svenska.

Protokolljusterarnas signaturer			Protokollet framlagt till påseende 7.12.2016	Utdragets riktighet bestyrker
Nämnd	Kommunstyrelse B-JS HS	Kommunfullmäktige		

Kronoby kommun understryker att åtgärder för att stärka individens rättsskydd och de språkliga rättigheterna enligt grundlagen måste vara en ledande princip också vid beredningen av strukturella reformer. Kommunen framhåller att beslutet om de framtida tingsrätterna leder till att tingsrättsväsendets språkliga beredskap och den svenskspråkiga befolkningens tillgång till rättstjänster på sitt eget språk försämras på sikt, vilket inte kan accepteras. Till denna del behöver propositionen ses över och inte bara kompletteras utan också revideras.

T.F. KD:S FÖRSLAG

Kommunstyrelsen godkänner förslaget till utlåtande om utvecklingen av tingsrättsnätverket och överför ärendet till allmänna avdelningen för vidarebefordran till justitieministeriet.

BESLUT:

Kommunstyrelsen beslöt enhälligt i enlighet med förslaget.

Protokolljusterarnas signaturer			Protokollet framlagt till påseende	Utdragets riktighet bestyrker
Nämnd	Kommunstyrelse	Kommunfullmäktige	7.12.2016	Kronoby, den 2 december 2016
	B-JS HS			 Inger Björn Förvaltningschef

